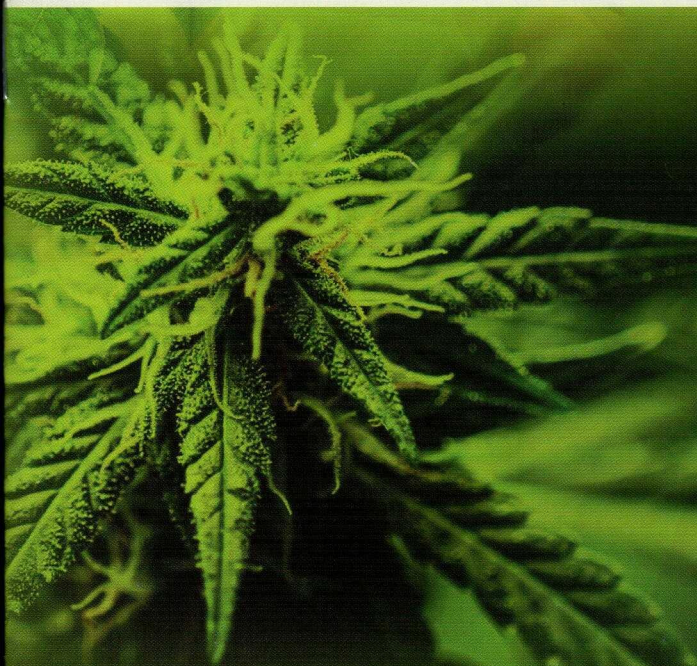

MUPY Newsletter

ฉบับที่ 25 มกราคม-เมษายน 2562

จุลสารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กัญชากับการรักษาโรค
(หน้า 8-11)

พิธีเปิดอาคารวิจัย ประดิษฐ์ หุตากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และการแสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อบัณฑิตสำหรับอนาคต”
(หน้า 4-5)

ยาปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและ
แนวทางการป้องกันตนเอง
(หน้า 6-7)

เภสัชมหิดลร่วมกิจกรรม
“ค่ายมหิดลร่วมใจ สานสายใย นำน้ำใจสู่ชุมชน” ครั้งที่ 6
(หน้า 3)

แนะนำ-ติชม

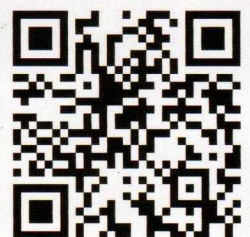
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

447 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-644-8679-81 โทรสาร 02-354-4326

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา/บรรณาธิการ คณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์
กองบรรณาธิการ งานวิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์ที่ บจก.วิสดำ อินเทอร์เน็ต

สวัสดิ์ท่านผู้อ่านทุกท่านค่ะ กลับมาพบกันอีกเช่นเคยกับ “จุลสารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล” สำหรับในฉบับนี้ ทางคณะฯ นำสาระและความรู้มามอบให้แก่ทุกท่านค่ะ อาทิ “ภัยซ้ำกับการรักษาโรค” ในคอลัมน์ Herb for Health และ “ยาปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและแนวทางการป้องกันตนเอง” ในคอลัมน์ Drug Tips ค่ะ นอกจากนี้ ท่านยังสามารถติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่างๆ ของเภสัชมหิดลได้ในฉบับนี้ด้วยค่ะ

EDITOR TALK

รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง
รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์

MUPY GOOD NEWS

โดยกองบรรณาธิการ

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ: รางวัลผลงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2562

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอแสดงความยินดีกับ รองศาสตราจารย์ ภ.สุรภิกษา สุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและพัฒนาคุณภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ร่วมวิจัยของผลงานวิจัย เรื่อง “ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของยาละลายลิ้มเลือดในผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์ห่อภิรมยาเครือข่าย” ซึ่งได้รับ “รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ: รางวัลผลงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2562” จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

นักศึกษาเภสัชมหิดลคว้ารางวัลจากการแข่งขัน Pharmacy Event 2019

เมื่อวันเสาร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 5 ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คว้ารางวัลจากการแข่งขันทักษะทางด้านเภสัชกรรม (Pharmacy Event 2019) ซึ่งจัดขึ้นโดยสหพันธ์นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย (สนภท.) ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ดังนี้

- รางวัลชนะเลิศจากการแข่งขันผลงานทางด้านเภสัชอุตสาหกรรม (Pharmaceutical Science Projects Contest) จากโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนานาโนพาร์ทิเคิลสำหรับนำส่งสารสกัดใบทุเรียนเทศสู่มะเร็งเป้าหมาย” โดย นศ.กนกพร ดำรงรักษ์ และ นศ.เกียรติพันธุ์ คล้อยสวาท ซึ่งมีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภ.จิมพงศ์ สุขสิริวรรณ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภ.สมนึก บุญสุภา และ 3) อาจารย์ ดร.ภ.กฤษฎา ศักดิ์ชัยศรี ทั้งนี้ รางวัลชนะเลิศได้รับเงินรางวัล 15,000 บาท

- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 จากการแข่งขันผลงานทางด้านเภสัชกรรมบริบาล (Pharmaceutical Care Projects Contest) จากโครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษาการใช้ยาสำหรับการรักษาภาวะสับสนในผู้ป่วยวิกฤต” โดย นศ.ศศิธร สระศรี และ นศ.อิสริย์ ธนโสภณกุล ซึ่งมีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้แก่ 1) อาจารย์ ภญ.พิษณุ ดิลกพัฒน์มงคล 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภ.ธนรัตน์ สรवलเสน่ห์ 3) อาจารย์ ภญ.ลักขณา สุวรรณน้อย และ 4) อาจารย์ นพ.วิรัช ตั้งสุจริตวิจิตร ทั้งนี้ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท

นักศึกษาหลักสูตร HTA และ SEAP คว้ารางวัลการนำเสนอผลงาน ในการประชุมวิชาการนานาชาติ

เมื่อวันศุกร์ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2562 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ ของมหาวิทยาลัยมหิดล (MUHTA) และหลักสูตรเภสัชศาสตร์สังคม เศรษฐศาสตร์ และการบริหาร (SEAP) คณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล คว้ารางวัลจากการนำเสนอผลงานทางวิชาการในการประชุมวิชาการนานาชาติ The 8th HTAsiaLink Conference ซึ่งจัดโดย National Evidence-based Healthcare Collaborating Agency (NECA) ระหว่างวันที่ 24-27 เมษายน พ.ศ. 2562 ณ Seoul University สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สำหรับนักศึกษาที่ได้รับรางวัลมีรายละเอียด ดังนี้

- Ms. Anne Julienne Genuino นักศึกษาในหลักสูตร MUHTA ได้รับรางวัลที่ 2 ประเภท Oral Presentation สาขา Economic Evaluation จากการนำเสนอผลงาน เรื่อง Cost-utility analysis of adjuvant trastuzumab therapy for HER2-positive early stage breast cancer in the Philippines โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.อุษายา ฉายเกล็ดแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

- ผู้ช่วยอาจารย์ ภญ.เสาวลักษณ์ ตุงคราวี นักศึกษาในหลักสูตร SEAP ได้รับรางวัลที่ 3 ประเภท Oral Presentation สาขา Health Systems Research จากการนำเสนอผลงาน เรื่อง Association between SLC01B1 gene and myopathy risk in patients receiving statin: a systematic review and meta-analysis โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.อุษายา ฉายเกล็ดแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

- แพทย์หญิงมณฑิรา อัครธรรม นักศึกษาในหลักสูตร MUHTA ได้รับรางวัลที่ 1 ประเภท Poster Presentation จากการนำเสนอผลงาน เรื่อง Cost-utility analysis of different renal replacement therapy modalities for end stage renal disease patients in Thailand โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.อุษายา ฉายเกล็ดแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เกสัชมหิดลเข้าร่วมกีฬาสีสัมพันธ์ ครั้งที่ 29 สิงขรนคราเกมส์ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เมื่อวันที่ 2-5 มกราคม พ.ศ. 2562 ผู้บริหารและคณาจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณ.ศิตาพร ยังคง รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เข้าร่วมพิธีเปิดงานกีฬาสีสัมพันธ์ ครั้งที่ 29 สิงขรนคราเกมส์ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีนักศึกษาเภสัชศาสตร์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจากชั้นปีต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา อาทิ บาสเกตบอล ฟุตบอล และ เปตอง รวมถึงการแสดงผู้นำเชียร์

STUDENT ACTIVITIES

งานกีฬาสานสัมพันธ์ 'ทันตะ-เกสัช' (ยา-ศรี-ฟัน) ครั้งที่ 8

เมื่อวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ตั้งแต่เวลา 13.00-19.00 น. คณาจารย์และนักศึกษา นำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณ.ศิตาพร ยังคง รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เข้าร่วมใน “งานกีฬาสานสัมพันธ์ทันตะ-เกสัช (ยา-ศรี-ฟัน) ครั้งที่ 8” ซึ่งเป็นงานกีฬาที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือของสโมสรนักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ และสโมสรนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ในปี พ.ศ.2562 นี้ ทางคณะทันตแพทยศาสตร์เป็นเจ้าภาพจัดงานกีฬาดังกล่าวขึ้น ณ ศูนย์กีฬา อาคาร 5 ชั้น 9 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีการแข่งขันกีฬาสานสัมพันธ์ ฟุตบอล บาสเกตบอลหญิงและบาสเกตบอลชาย ซึ่งบรรยากาศภายในงานเต็มไปด้วยความสนุกสนาน ความบันเทิง ความประทับใจ และมีรูปภาพ จากทั้ง 2 คณะ

เกสัชมหิดลร่วมกิจกรรม “ค่ายมหิดลร่วมใจ สานสายใย นำน้ำใจสู่ชุมชน” ครั้งที่ 6

เมื่อวันที่ 19-20 มกราคม พ.ศ. 2562 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เข้าร่วมกิจกรรม “ค่ายมหิดลร่วมใจ สานสายใย นำน้ำใจสู่ชุมชน ครั้งที่ 6” ณ วัดสุวรรณรังสรรค์ อ.บ้านฉาง จ.ระยอง ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับบุคลากรทางการแพทย์ 2) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และการทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใต้ความร่วมมือ ความเข้าใจ และความเหมาะสมในการทำงานเป็นสหสาขาวิชาชีพ และ 3) เพื่อเป็นการตอบแทนสังคมที่ให้อโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะในด้านสาขาวิชาชีพของตนเอง ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมดังกล่าวสำเร็จลงด้วยดีและมีประชาชนเข้าร่วมกว่า 400 รายในการเข้ารับบริการด้านสุขภาพของโครงการซึ่งประกอบด้วย การตรวจรักษาสุขภาพทั่วไป การตรวจรักษาทางทันตกรรม การบริการการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการนำเสนอข้อมูลสุขภาพโดยอาศัยสื่อทางการแพทย์

เกสัชมหิดลจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศว่าที่บัณฑิตเภสัชศาสตร์ รุ่นที่ Rx45

เมื่อวันที่ 27-28 เมษายน พ.ศ. 2562 ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ พร้อมด้วยคณาจารย์ และคณะกรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษาเข้าร่วมงานปัจฉิมนิเทศซึ่งจัดขึ้นให้แก่ว่าที่บัณฑิตของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (Rx45) ณ บีบีเจย์ คันทรี่ รีสอร์ท อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ที่บัณฑิตหรือนักศึกษาเภสัชศาสตร์ Rx45 ที่สำเร็จการศึกษาประจำปี 2561 ได้ตระหนักถึงทักษะการใช้ชีวิตและการทำงานอย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ พร้อมทั้งจะเผชิญและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน และเพื่อให้บัณฑิตได้เรียนรู้การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีในหลายด้านเพื่อความสำเร็จในการทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างความรักความผูกพันระหว่างนักศึกษาเภสัชศาสตร์ด้วยกัน รวมไปถึงความรักความผูกพันกับคณาจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าเกสัชมหิดลในอนาคตด้วย ทั้งนี้มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 124 คน

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์

พิธีเปิดอาคารวิจัยประดิษฐ์ หุตากร
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันพุธที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2562

พิธีเปิดอาคารวิจัย ประดิษฐ์ หุตากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และการแสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “แนวทาง การพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อบัณฑิตสำหรับอนาคต”

เมื่อวันพุธที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดพิธีเปิด “อาคารวิจัยประดิษฐ์ หุตากร” คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยมี ศาสตราจารย์คลินิก เกียรติคุณ นายแพทย์ อดุม คชินทร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธี และแสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อบัณฑิตสำหรับอนาคต” ณ ห้องประชุมสุคนธ์ พูนพัฒน์ ชั้น 5 อาคารวิจัย ประดิษฐ์ หุตากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ

อาคารวิจัย ประดิษฐ์ หุตากร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทยในการพัฒนาและปรับปรุงอาคารวิจัยเดิมของคณะฯ ให้ทันสมัย สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มรูปแบบ และตอบโจทย์ความต้องการของรัฐบาลตามแนวคิด Thailand 4.0 เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน นอกจากนี้ ยังเพื่อเป็นการระลึกถึงคุณูปการของบูรพคณาจารย์ของคณะฯ ได้แก่ อาจารย์ประดิษฐ์ หุตากร ซึ่งเป็นทั้งผู้ก่อตั้งคณะฯ และเป็นคนบิที่ท่านแรก และ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) สุคนธ์ พูนพัฒน์ อดีตคณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ. 2526 - 2530) และในโอกาสครบรอบ 50 ปีของการก่อตั้งคณะฯ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กราบทูล สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อเสด็จมาเจิมป้าย อาคารวิจัยประดิษฐ์ หุตากร แห่งนี้ด้วย

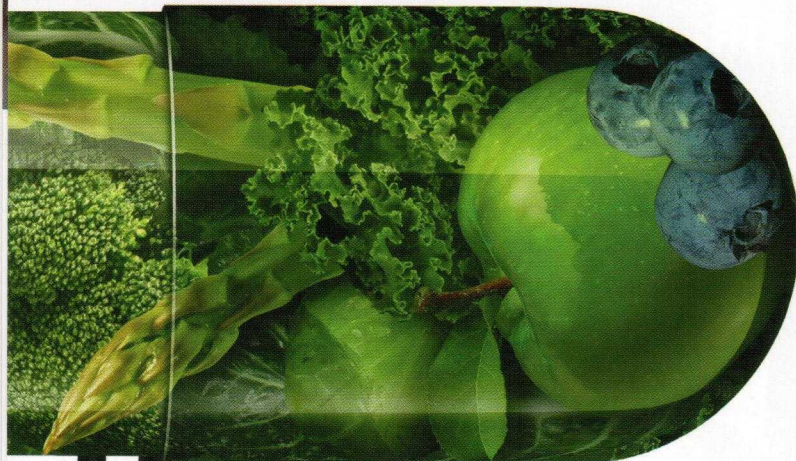

ทั้งนี้ อาคารดังกล่าวเป็นที่ตั้งของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา **“สาขาการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ”** ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ และได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากสถาบันระดับสากล อาทิ National Institute of Clinical Excellence หรือ NICE และ Wellcome Trust ในการดำเนินการเรียนการสอนและการวิจัยให้ได้คุณภาพระดับโลก อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของ **“ศูนย์ทดสอบเครื่องสำอางและเภสัชภัณฑ์ทางผิวหนัง”** ซึ่งเป็นการบริการวิชาการที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเครื่องสำอางและเภสัชภัณฑ์ทางผิวหนังของผู้ประกอบการในประเทศไทยให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล อันเป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยพัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รวมทั้งอาคารดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของ **“ห้องสมุดและพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย”** ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาสู่การเป็นผู้รอบรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็งต่อไป

ยาปนเปื้อน ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และแนวทางการป้องกันตนเอง

ผศ.ดร.ภก.บรมพจน์ พฤตวิวัฒน์
ภาควิชาเภสัชเคมี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การลักลอบใส่สารที่มีฤทธิ์ทางยาในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เพื่อหวังประสิทธิภาพให้ตรงตามคำกล่าวอ้างสรรพคุณของผลิตภัณฑ์นั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทั่วโลก ณ ปัจจุบัน การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตต่อผู้บริโภค เนื่องจากการได้รับยาในปริมาณสูงและยาวนานทำให้การทำงานของร่างกายเสียสมดุลและล้มเหลวจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ ซึ่งท่านผู้อ่านจะสามารถเห็นตัวอย่างกรณีศึกษาได้ตามหน้าข่าวหนังสือพิมพ์หรือสื่อออนไลน์จากหลากหลายสารทิศ คำถามที่เกิดขึ้น คือ เราจะมียวิธีป้องกันตัวเองหรือบุคคลใกล้ชิดจากเหตุการณ์เหล่านี้ได้อย่างไร? การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงของการได้รับยาปนเปื้อนที่ดีที่สุด คือ การไม่บริโภค

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารใดๆ เลย แต่หากทำเช่นนั้น เท่ากับว่าผู้บริโภคอาจจะเสียโอกาสที่จะได้รับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยที่ดี ดังนั้น บทความนี้จึงจะขอแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับการลักลอบใส่ยาปนเปื้อน การตรวจสอบ และการระมัดระวังตนเองจากผลิตภัณฑ์ที่อันตราย

สำหรับผู้ที่ต้องการตรวจสอบการปนเปื้อนของยาในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถทำได้ โดยในปัจจุบันตำราสหรัฐอเมริกา (The United States Pharmacopeia - USP) ได้กำหนดวิธีที่เป็นมาตรฐานสำหรับการทดสอบยาปนเปื้อนเหล่านี้ขึ้นมา ใน USP General Chapter <2251> Adulteration of dietary supplements with drugs and drug analogs โดยจัดแบ่งหมวดหมู่ของประเภทยาปนเปื้อนไว้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สารกระตุ้นสมรรถภาพทางเพศ (Sexual Enhancement) ซึ่งใช้ในการรักษาภาวะเสื่อมสมรรถภาพทางเพศสำหรับเพศชาย เช่น ซิลเดนาฟิล (sildenafil)
2. สารเพื่อการลดน้ำหนัก (Weight Loss) ซึ่งเป็นสารที่สามารถออกฤทธิ์ในการลดความอยากอาหาร เช่น ซิบูทรามิน (sibutramine) สารที่เพิ่มการเมตาบอลิซึม ในร่างกาย เช่น สารสังเคราะห์ของฮอโมนไทรอยด์ สารดักจับไขมันในระบบทางเดินอาหาร เช่น ออริสแตท (orlistat) ยาระบาย และยาขับปัสสาวะ เป็นต้น

3. สารกระตุ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพทางกีฬา (Sport Performance Enhancement) หรือที่เรียกว่าสารโด๊ป สารกลุ่มนี้มักเป็นอนุพันธ์ของฮอร์โมนแอนโดรเจน ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มฮอร์โมนสเตียรอยด์ ออกฤทธิ์เสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ รวมถึงสารกลุ่มเพิ่มความสามารถในการทำงานของหัวใจ เป็นต้น

แนวทางการตรวจสอบยาปนเปื้อนกลุ่มดังกล่าว จะทำโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่าไฮเพอร์ฟอร์แมนซ์ลิกวิดโครมาโทกราฟี (high-performance liquid chromatography – HPLC) ร่วมกับตัวตรวจวัดแมสสเปกโตรมิเตอร์ (mass spectrometer – MS) ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวนี้มีความจำเพาะ (specificity) ความไว (selectivity) ความแม่นยำ (precision) และความถูกต้อง (accuracy) สูงมาก หากจะเปรียบเทียบประสิทธิภาพให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพได้ชัดเจน คือ สมมติว่าท่านนำเม็ดเกลือ 1 เม็ดละลายลงในน้ำปริมาตร 1 ลิตร และนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือดังกล่าว เครื่องมือสามารถตรวจพบปริมาณเกลือได้อย่างแม่นยำและถูกต้องแม้จะมีปริมาณเพียงน้อยนิด ดังนั้นหากมีการลักลอบใส่สารในปริมาณที่น้อยๆ เพื่อให้ตรวจสอบไม่พบจึงเป็นความคิดที่ผิดอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบดังกล่าวนี้ไม่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วสักเท่าไรนัก เนื่องจากการต้องใช้ระยะเวลาสำหรับการวิเคราะห์และจะต้องทำซ้ำจนให้เป็นที่แน่ใจ (ในกรณีตัวอย่างคดีความ) ทำให้เป็นข้อจำกัดของจำนวนการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ได้ ดังนั้นผู้บริโภคจึงควรศึกษาความรู้เพื่อหาแนวทางการป้องกันตนเองจากผลิตภัณฑ์ที่ปนเปื้อนยาเพิ่มเติมอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

U.S. Convention. The United States Pharmacopeia– National Formulary. USP General Chapter <2251> Adulteration of dietary supplements with drugs and drug analogs.

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์การโฆษณาอาหาร พ.ศ. 2551. สำนักอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. อ้างอิงจาก <http://food.fda.moph.go.th/advertise.php>

สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. “รู้เท่าทัน” โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพเกินจริง. อ้างอิงจาก <http://bcp.nbtc.go.th/th/detail/2018-05-04-11-32-07>

แนวทางการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ

ถึงแม้ว่าปัจจุบันเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะดำเนินการปราบปรามผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ผิดกฎหมายอย่างเข้มงวดก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถจัดการได้หมดสิ้น เนื่องจากจำนวนผู้กระทำผิดมีมากมายทั้งคนในและคนนอกประเทศ จึงขอฝากผู้อ่านทุกท่านโปรดใช้วิจารณญาณในการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ในบทความนี้มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- อย่าหลงเชื่อผลิตภัณฑ์ที่แสดงสรรพคุณเกินจริง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีการระบุสรรพคุณในการรักษาหรือมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงหรือส่งผลต่อร่างกายของเราโดยเด็ดขาด เช่น ลดความอ้วน ช่วยรักษาโรคไขข้อ มะเร็ง ภูมิแพ้ ฯลฯ เพราะตามนิยามกฎหมายแล้วจะเข้าข่ายเป็น “ยา” มากกว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร หากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีสรรพคุณอย่างที่กล่าวอ้างจริง จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นยารักษาโรคเท่านั้น

- การโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร จะต้องได้รับการอนุญาตจากทางสำนักคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ซึ่งสังเกตจากเลขทะเบียน (ที่ไม่ใช่เลข อย.) ซึ่งขึ้นด้วยอักษร “มอ.” ในสื่อประชาสัมพันธ์ และเลขดังกล่าวจะต้องแสดงทุกครั้งในสื่อที่ประชาสัมพันธ์

- การนำผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติ โดยเฉพาะใบรายงานผลที่ออกโดยห้องปฏิบัติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมาโฆษณาตามสื่อต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ไม่น่าเชื่อถือเลย เนื่องจากระบบมาตรฐานห้องปฏิบัติการที่ได้คุณภาพจะมีข้อกำหนดว่าต้องมีการระบุข้อความว่า “รับรองเฉพาะตัวอย่างที่ส่งตรวจเท่านั้น” ซึ่งแปลว่าตัวอย่างอื่นๆ ไม่ทราบว่ามีสารปนเปื้อนหรือไม่ เพราะไม่ได้ตรวจสอบ นอกจากนี้การนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการโฆษณานั้นมีความผิด เนื่องจากในข้อกำหนดได้บังคับให้แสดงข้อความ “ห้ามนำไปใช้สำหรับการโฆษณาโดยเด็ดขาด” ซึ่งห้องปฏิบัติการสามารถเอาผิดทางกฎหมายต่อผู้นำไปโฆษณาต่อได้

แหล่งที่มา: <https://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/440/>

กัญชา กับการรักษาโรค

อาจารย์ ดร.ภญ.พทกัมภ์ รุ่งเรืองศักดิ์
ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กัญชา เป็นพืชในวงศ์ Cannabidaceae มี 3 สายพันธุ์ที่พบบ่อยคือ Cannabis sativa, Cannabis indica และ Cannabis ruderalis สำหรับสายพันธุ์ที่พบมากในประเทศไทยจะเป็นสายพันธุ์ Cannabis sativa ซึ่งสามารถเจริญเติบโตได้ดีในลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น

ลักษณะการใช้กัญชาในอดีตมี 2 ลักษณะตามชื่อเรียกคือ การใช้ผงแห้งของใบและดอกมาวovenเป็นบุหรี่ยสูบ ซึ่งชาวเม็กซิกันเรียกว่า มาริฮวนา (Marijuana) และการใช้ยางจากต้นมาเผาไฟและสูดดมตามภาษาอาหรับ ที่เรียกว่าแฮชชีม (Hashish) จากประวัติศาสตร์พบว่าการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคนั้นเริ่มขึ้นในประเทศจีนเมื่อ 2600 ปีก่อนคริสตกาล (BC) จักรพรรดิเสินหนิงของจีน (Shun Nung; 2737 ปีก่อนคริสตกาล) ซึ่งเป็นผู้ค้นพบวิธีการชงชาและการดื่มชาเป็นผู้อธิบายสรรพคุณทางยาของพืชกัญชาในตำรายาสมุนไพรจีนเป็นครั้งแรก และริเริ่มให้มีการเพาะปลูกพืชกัญชาเพื่อใช้เป็นยารักษาโรคนับจากนั้นเป็นต้นมา

การปลูกกัญชาได้ขยายไปในประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชียและประเทศอินเดีย จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1839 (พ.ศ. 2382) นายแพทย์ชาวอังกฤษ (William O'Shaughnessy) ซึ่งขณะนั้นกำลังปฏิบัติงานอยู่ในประเทศอินเดียได้ทำการทดลอง และค้นพบว่ากัญชานั้นมีสรรพคุณทางการแพทย์ สามารถใช้ระงับอาการปวด เพิ่มความอยากอาหาร ลดการอาเจียน คลายกล้ามเนื้อ และ

ลดอาการชักได้ โดยได้ตีพิมพ์ผลงานวิจัยนี้ ในวารสารทางยาในสมัยนั้นและได้มีการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์กันอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศอังกฤษและในกลุ่มประเทศตะวันตก ตลอดจนมีการซื้อขายกัญชาในร้านยาทั่วไปได้โดยไม่ผิดกฎหมาย มีการบรรจุสรรพคุณทางยาของสารสกัดจากกัญชา และยาทิงเจอร์ใน British Pharmacopoeia และ United States Pharmacopoeia มีการบันทึกในประวัติศาสตร์ด้วยว่า แพทย์มีการสั่งจ่ายกัญชาเพื่อใช้ลดอาการปวดประจำเดือนแก่พระราชินีวิกตอเรีย ของประเทศอังกฤษ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1937 (พ.ศ. 2480) ในประเทศอเมริกาได้มีการรายงานว่าการใช้กัญชามีผลทำให้ผู้ใช้ขาดสติ เกิดอาการประสาทหลอน และก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้จึงมีการถอนกัญชาออกจาก United States Pharmacopoeia และยกเลิกการใช้กัญชาในการรักษาโรค มีการห้ามใช้กัญชาในการรักษาโรคในอังกฤษและยุโรปในตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1971 (พ.ศ. 2514) เป็นต้นมา ในประเทศไทยกัญชาถูกจัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แต่ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฉบับใหม่ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562² ซึ่งอนุญาตให้สามารถนำมาใช้ในการฉีดยาเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ การแพทย์ การรักษาผู้ป่วย หรือการศึกษาวิจัยและพัฒนาการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ได้

ความสับสนระหว่างต้นกัญชงและกัญชา

พืชทั้งสองชนิดเป็นพืชในสายพันธุ์เดียวกันแต่ต่างสายพันธุ์ย่อย โดยกัญชา จะมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cannabis sativa* L. Subsp. *indica* (Lam.) E. Small & Cronquist ส่วนกัญชง (Hemp) จะมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cannabis sativa* L. Subsp. *sativa* พืชทั้ง 2 ชนิดมีลักษณะภายนอกที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น ความสูงของต้น (กัญชงสูงกว่ากัญชา) ลักษณะการเรียงตัวของใบ (กัญชงเรียงตัวห่างกว่ากัญชา) และจำนวนแฉกของใบ (กัญชงมากกว่ากัญชา) นอกจากนี้ ต้นกัญชงให้ปริมาณเส้นใยในปริมาณมากกว่าต้นกัญชาถึง 20% โดยต้นกัญชงมีเส้นใยที่มีคุณภาพสูงและสามารถใช้ผลิตเชือก กระดาษและนำมาทอผ้าได้ เมล็ดกัญชงมีโปรตีนสูงและน้ำมันในเมล็ดกัญชงมีกรดไขมัน Omega-3 ซึ่งเป็นกรดไขมันชนิดเดียวกันกับที่พบในน้ำมันปลา อย่างไรก็ตามพืชทั้งสองชนิดจัดเป็นพืชเสพติดประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เนื่องจากมีสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (delta-9-tetrahydrocannabinol, หรือ THC) ซึ่งเป็นสารเสพติดและมีฤทธิ์กระตุ้นประสาท แต่ต้นกัญชงมีในปริมาณที่น้อยกว่าและไม่เหมาะที่จะใช้เสพ แต่เมื่อต้นปี พ.ศ. 2560 กระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎกระทรวงเรื่อง การขออนุญาต และการอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2560 โดยให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงสามารถอนุญาตให้มีการเพาะปลูก พืชกัญชงเพื่อสกัดเป็นยารักษาโรคในพื้นที่ที่รัฐมนตรีกำหนดได้¹ และในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2561 มีการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฉบับใหม่ (ฉบับที่ 7) และเห็นชอบให้กัญชาและกระท่อมซึ่งเป็นยาเสพติดประเภท 5 สามารถถูกนำไปศึกษาวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ และสามารถนำไปใช้ในการรักษาโรคภายใต้การควบคุมดูแลเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์เท่านั้น ล่าสุดได้มีการประกาศเป็นพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562² ซึ่งสามารถนำกัญชามาใช้ในการกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ การแพทย์ การรักษาผู้ป่วย หรือการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางการแพทย์ได้ และยังระบุไว้ว่าหากมีในครอบครองไม่เกินปริมาณจำเป็นที่ใช้รักษาโรคเฉพาะตัว พร้อมมีหนังสือรับรองการใช้งานจากผู้อนุญาต ก็จะไม่ผิดกฎหมาย แต่หากมีในครอบครองเกินปริมาณที่กำหนด จะถือว่าเป็นการผลิตหรือมีเพื่อจำหน่าย และถ้าไม่มีใบอนุญาตจำหน่ายตาม พ.ร.บ. ก็จะได้รับโทษตามกฎหมาย

การค้นพบสารกลุ่มแคนนาบินอยด์ (Cannabidiol : CBD) และผลทางเภสัชวิทยา

ความสำเร็จในการสกัดสารสำคัญจากต้นกัญชาเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1899 (พ.ศ. 2442) แต่ไม่สามารถสกัดสารให้บริสุทธิ์ได้เนื่องจากขีดจำกัดของเครื่องมือที่มีอยู่ในขณะนั้น จนกระทั่งมีการค้นพบวิธีวิเคราะห์แบบใหม่คือ High Performance Liquid Chromatography (HPLC) และ Spectrometric method ในปี ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507) ซึ่งทำให้นักวิทยาศาสตร์สามารถแยกสารบริสุทธิ์ชนิดต่างๆ จากต้นกัญชาออกมาได้ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์หาสูตรโครงสร้างทางโมเลกุลของสารแต่ละชนิดได้ จากการศึกษาดังกล่าวพบว่าต้นกัญชามีส่วนประกอบของสารเคมีมากกว่า 450 ชนิด โดยมากกว่า 60 ชนิดเป็นสารกลุ่มแคนนาบินอยด์ (cannabinoids) มีองค์ประกอบหลักคือ THC และสารชนิดอื่นในกลุ่มเดียวกัน เช่น Cannabinol (CBN), Cannabidiol (CBD), Cannabichrome (CBC), Cannabigerol (CBG) เป็นต้น^{3,4} นอกจากนี้ได้มีการสังเคราะห์สารที่เป็นอนุพันธ์ของสาร THC ขึ้นมาใหม่อีกหลายชนิด รวมถึงการค้นพบกลไกการออกฤทธิ์ของสารในกลุ่มนี้

THC เป็น psychoactive compound ซึ่งส่วนใหญ่จะจับกับ cannabinoid receptors ซึ่งพบอยู่ 2 กลุ่มหลักคือ CB1 และ CB2 โดย CB1 จะพบมากที่ (1) ระบบประสาทส่วนกลาง (Central nervous system) โดยเฉพาะในส่วน basal ganglia, hippocampus, cerebellum และ cerebral ซึ่งสะท้อนกลไกการเกิด psychotropic effect ของ THC ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในสารสกัดกัญชา และ (2) ในระบบประสาทส่วนปลาย (Peripheral nervous system) ในขณะที่ CB2 receptors จะพบที่เนื้อเยื่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย (Immune system)^{4,5} ดังนั้นจึงมีผลต่อความอยากอาหาร การย่อยอาหาร อารมณ์ ความรู้สึก ความจำ การเรียนรู้ และพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีการค้นพบว่าอาจมี receptors อื่นๆ ที่อาจมาทำหน้าที่เช่นเดียวกับ cannabinoid receptors

ในทางกลับกัน CBD มีความสามารถในการจับกับ CB1 และ CB2 receptors แบบโดยตรงได้เพียงเล็กน้อย แต่มีลักษณะเป็น negative allosteric modulator กับ CB1 receptor ซึ่งส่งผลกับการทำงานกับ receptors อื่นๆ ทำให้สามารถลดอาการปวด อาการอักเสบ และลดความกังวลได้ การค้นพบกลไกการออกฤทธิ์ของสารกลุ่มนี้ รวมถึงการค้นพบ endocannabinoids ซึ่งเป็น endogenous

agonists ของ cannabinoids receptors เช่น N-arachidonoyl-ethanolamine (AEA; anandamide) และ 2-arachidonoylglycerol (2-AG)⁵ ทำให้มีความเข้าใจในกลไกการออกฤทธิ์ของสารกลุ่มนี้รวมถึงผลข้างเคียงมากยิ่งขึ้น และมีการนำมาวิจัยเพื่อประโยชน์ในการรักษาอาการหรือโรคต่างๆ ตามที่ได้รับรวบรวมมาดังต่อไปนี้

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้กัญชาในการรักษาอาการและโรคต่างๆ

1. ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียนจากการได้รับเคมีบำบัด (Antiemetic effect)⁵: สาร Nabilone และ Dronabinol เป็นสารสังเคราะห์ที่เป็นอนุพันธ์ของสาร THC ซึ่งมีผลการวิจัยทางคลินิกยืนยันว่า Nabilone มีประสิทธิภาพในการลดอาการคลื่นไส้ อาเจียนในผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดได้ดีกว่ายา Prochlorperazine, Domperidone และ Alizapride ที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และได้รับการอนุมัติให้ใช้ในประเทศแคนาดาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) เป็นต้นมา ขณะที่ผลการวิจัยทางคลินิกของ Dronabinol นั้นพบว่ามีประสิทธิภาพในการลดอาการคลื่นไส้ อาเจียนได้ดีกว่ายา Chlorpromazine และมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับยา Metoclopramide และ Thiethylperazine ดังนั้นทั้ง Nabilone (Cesamet™ Valeant Pharmaceuticals North America) และ Dronabinol (Marinol®; Solvay Pharmaceuticals, Inc) จึงได้รับการอนุมัติให้ขายในประเทศอเมริกา (ค.ศ. 1985, พ.ศ. 2528) และ แคนาดา (ค.ศ. 1995, พ.ศ. 2538) ตามลำดับ

2. เพิ่มความอยากอาหารในผู้ป่วยมะเร็งและเอดส์ (Appetite stimulation)⁵: ผลการวิจัยพบว่าสาร THC สามารถช่วยเพิ่มความอยากอาหารให้ผู้ป่วยมะเร็งและเอดส์ เมื่อมีการทดลองใช้ทางคลินิกเป็นเวลา 4-6 สัปดาห์ และได้รับการอนุมัติให้ใช้สาร Dronabinol ซึ่งเป็นอนุพันธ์ของสาร THC เพื่อเพิ่มความอยากอาหารได้ในประเทศแคนาดา (Marinol®; Solvay Pharmaceuticals, Inc)

3. ลดอาการปวด (Analgesic effect)^{5,6}: สารในกลุ่มแคนนาบินอยด์ส่วนใหญ่โดยเฉพาะ THC สามารถใช้ลดอาการปวดแบบฉับพลันและแบบเรื้อรัง (Acute และ Chronic pain) โดยเฉพาะการใช้เพื่อระงับการปวดแบบเรื้อรังนั้น นับเป็นสาเหตุหลักของการใช้สารสกัดกัญชาในการลดอาการปวด ได้มีการทดลองทางคลินิกและพบว่าสาร THC ในขนาด 2.5 หรือ 2.7 มิลลิกรัม สามารถช่วยลดอาการปวดเรื้อรัง (central neuropathic pain) และช่วยให้ผู้ป่วยสามารถนอนหลับได้เพิ่มขึ้น มีการตั้งตำรับยาสเปรย์ (Oromucosal spray, Nabiximols) โดยใช้ส่วนผสมของ THC และ CBD ซึ่งสามารถช่วยลดอาการปวดข้อ (Rheumatoid arthritis) แต่สำหรับอาการปวดเรื้อรังในผู้ป่วยมะเร็งนั้นยังไม่มีข้อสรุปทางคลินิกที่ชัดเจน

4. ลดอาการปลอกประสาทเสื่อม (Multiple sclerosis, MS)^{5,6}: MS เป็นความผิดปกติทางระบบประสาทซึ่งมักเกิดร่วมกับการหดเกร็งของกล้ามเนื้อซึ่งจะทำให้เกิดอาการปวดรุนแรงและมีอาการปวดแบบเรื้อรัง และพบว่าทั้งผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับ THC เพียงชนิดเดียว และผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับยาที่มีส่วนผสมของ THC และ CBD ในอัตราส่วน 1 ต่อ 0.5 สามารถช่วยลดอาการหดเกร็งของกล้ามเนื้อและช่วยบรรเทาอาการปวดดังกล่าวและช่วยให้ผู้ป่วยสามารถนอนหลับได้ ในการทดสอบทางคลินิกโดยไม่พบอาการข้างเคียงที่ร้ายแรง แต่อย่างไรก็ตาม ตำรับยาทั้งสองชนิดนี้ (อัตราส่วนของ THC:CBD เท่ากับ 1:0.9) ได้รับอนุญาตให้สามารถสั่งจ่ายได้ในประเทศแคนาดา (Sativex®; GW Pharmacereutical; ค.ศ. 2005 (พ.ศ. 2548)) อังกฤษ และ อเมริกา

5. ช่วยควบคุมอาการลมชัก (Epilepsy)⁵: ผู้ป่วยโรคลมชักคิดเป็น 1 % ของประชากรโลก และพบว่าผู้ป่วย 20-30% ยังไม่

สามารถควบคุมอาการชักได้โดยใช้อยู่ในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อหาตัวยาชนิดใหม่ มีการทดลองในสัตว์ทดลองโดยใช้ CBD และพบว่า CBD สามารถต้านอาการชักได้ดี (เป็น Anticonvulsant ที่ดี) และไม่เป็นพิษต่อระบบประสาท ต่อมา มีการทดลองทางคลินิกในผู้ป่วยที่ประสบปัญหาไม่สามารถควบคุมอาการชักได้ เมื่อให้ยากันชักร่วมกับการให้ CBD 200-300 มิลลิกรัม. ต่อวันเป็นเวลา 8-18 สัปดาห์ พบว่า 37% ของผู้ป่วย ไม่เกิดอาการชักตลอดการศึกษา และอีก 37% มีอาการดีขึ้นอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามมีผลข้างเคียงเกิดขึ้นในผู้ที่ได้รับ CBD คือทำให้เกิดอาการง่วงนอน การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมด้วยการใช้ CBD ชนิดเดียวทำให้เราสามารถเข้าใจกลไกการออกฤทธิ์ของ CBD ได้ดีมากขึ้น และในการศึกษาทางคลินิกของ Epidiolex® (GW Pharmaceuticals) ซึ่งมี CBD เป็นสารสำคัญ พบว่าสามารถใช้รักษาอาการชักแบบควบคุมไม่ได้ด้วยยา (intractable epilepsy) เช่น Dravet and Lennox-Gastaut syndromes ได้ และได้รับการอนุมัติโดย U.S. FDA ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ให้สามารถใช้ในการรักษาอาการชักทั้ง 2 ชนิดดังกล่าว

6. ลดความดันในตาของผู้ป่วยต้อหิน (Glaucoma)⁵: ต้อหินเป็นโรคที่เกิดจากการเสื่อมของขั้วประสาทตา ส่งผลให้เกิดการสูญเสียการมองเห็นได้ เนื่องจากมีความดันในลูกตาสูง มีการศึกษาความสามารถของสาร THC, 0.01-0.1% eye drop solution เพื่อช่วยลดความดันในลูกตาและพบว่าขนาด 0.05-0.1% THC สามารถช่วยลดความดันในลูกตาของผู้ป่วยต้อหินได้ แต่เป็นการออกฤทธิ์ในระยะสั้น 2-3 ชั่วโมงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามพบว่ายานี้ก่อให้เกิดผลอันไม่พึงประสงค์ในระหว่างใช้ ดังนั้นการพัฒนาตำรับ (Formulation) และรูปแบบการให้ (Dosage form design) อาจสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว

7. ป้องกันและรักษาอาการสมองฝ่อ (Neurodegeneration and neuroprotection)^{4,5}: การทดลองเพื่อศึกษาในผู้ป่วย Parkinson ในประเทศอังกฤษ โดยใช้ สารสกัดจากต้นกัญชา และ Nabilone พบว่าสารทั้ง 2 ชนิดไม่มีผลต่อการรักษาโรค Parkinson แต่อย่างไรก็ตามหลังจากมีการค้นพบ Cannabinoid receptors (CB1, CB2) ในปีค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) และจากผลการวิจัยต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน พบความเป็นไปได้ในการใช้สารกลุ่ม acid cannabinoids และ endocannabinoids ในการรักษาความผิดปกติทางสมอง เช่น Huntington disease, Parkinson disease, Alzheimer disease และ Cerebral ischemia / stroke ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณของ CB1 และ CB2 ในเซลล์สมอง แต่ปัจจุบันยังไม่มี การสรุปที่ชัดเจน แต่มีสารหลายชนิดทั้งในกลุ่ม CB1/CB2 agonist/ antagonist และ endocannabinoids ที่กำลังอยู่ในระหว่างการทดสอบทางคลินิก

8. คลายความวิตกกังวล (Antianxiety effect)⁵: จากประวัติการใช้กัญชาเพื่อช่วยให้ผ่อนคลายในอดีตทำให้มีความเป็นไปได้ที่สารกลุ่มแคนนาบินอยด์จะมีฤทธิ์คลายความวิตกกังวล แต่อย่างไรก็ตามพบว่ากลไกการออกฤทธิ์นั้นซับซ้อนและยังไม่มีกรอบอธิบาย

ที่ชัดเจน จากรายงานทางคลินิกพบว่าการใช้สาร Fatty acid amide hydrolase inhibitors (FAAH inhibitors) ซึ่งอยู่ในกลุ่ม Endocannabinoids มีความสามารถในการลดอาการวิตกกังวลได้ ปัจจุบันสารหลายชนิดในกลุ่มนี้อยู่ในระหว่างการทดสอบทางคลินิก

9. การรักษามะเร็ง (Anticancer effect) : ในปีค.ศ. 1975 (พ.ศ. 2518) Munson et al. เป็นนักวิจัยกลุ่มแรกที่รายงานว่า สาร THC สามารถยับยั้งการเติบโตของเซลล์มะเร็งปอดและยับยั้งการเติบโตของเนื้องอกมะเร็งในหนูทดลองได้ หลังจากนั้นได้มีการวิจัยเพิ่มขึ้นในเรื่องดังกล่าวและพบว่าสารหลายชนิดในกลุ่ม Cannabinoids (THC, CBD) และ Endocannabinoids (methanandamide, JWH-133; HU-210; WIN55, 212-2)^{4,7,8} สามารถต้านการ

เจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งชนิดต่างๆได้โดยการยับยั้ง Angiogenesis และลด Metastasis ในมะเร็งหลายชนิดโดยการกระตุ้นให้เกิด Program cell death และยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งกลไกอื่นๆ ที่อาจเป็นไปได้คือ การกระตุ้นให้เกิด Cell-cycle arrest และ antiangiogenic effect^{7,8} ปัจจุบันสารในกลุ่มนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาทางคลินิก นอกจากนี้ยังพบว่าการให้สาร Cannabinoids ร่วมกับการให้ยาเคมีบำบัด Temozolomide สามารถช่วยลดการเติบโตของเนื้องอกสมอง (Glioma xenograft) ได้อย่างดี และมีการรายงานในลักษณะคล้ายกันจากงานวิจัยพบว่าการใช้ HU-210 สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการต้านมะเร็งของยา Paclitaxel และ ยา 5-Fluorouracil ได้ดีอีกด้วย⁹

ข้อห้ามใช้และอาการข้างเคียง

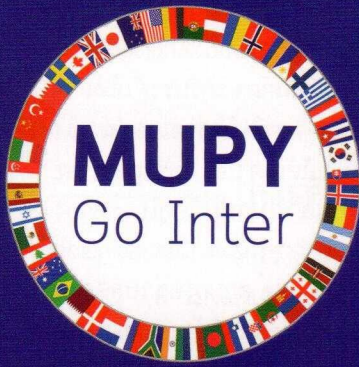
มีคำแนะนำว่าไม่ควรใช้สารกลุ่มนี้ในผู้ที่ตั้งครรภ์ ผู้ระหว่างให้นมบุตร และผู้ป่วยจิตเวช ส่วนการใช้กับผู้ป่วยที่มีโรคหัวใจและโรคความดันควรอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ควรให้สารกลุ่มนี้ร่วมกับ ยากลุ่ม CNS depressants อาการข้างเคียงของการใช้สารกลุ่ม THC ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการใช้ และขนาดยาที่ใช้โดยควรเริ่มจากขนาดต่ำก่อนและถ้าจำเป็นต้องเพิ่มขนาดควรทำช้าๆ ผู้ที่ได้รับสารกลุ่มนี้มักสามารถพัฒนาให้ร่างกายยอมรับผล psychoactive effect ของยา (tolerance) ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรรักษาขนาดของยาให้คงที่โดยพิจารณาตามผลการรักษาที่ได้รับเป็นหลัก โดยอาการข้างเคียงที่พบบ่อยคือ ง่วงซึม มึนงง ปวดศีรษะ การมองเห็นไม่ชัดเจน ปากแห้ง วิตกกังวล มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ คลื่นไส้ มีความผิดปกติของการรับรู้ อาการที่ไม่ค่อยพบเช่น เดินเซ ชีพเสว้า ท้องเสีย ความดันต่ำ หัวใจระแวง และ ปวดท้อง อาเจียน (cannabis hyperemesis syndrome)

จากการศึกษาจากอดีตจนถึงปัจจุบันจะพบว่ามีสารสำคัญหลายชนิดในกลุ่ม Cannabinoids และ Endocannabinoids ถูกนำมาศึกษาเพื่อประโยชน์ในการรักษาอาการผิดปกติ และโรคหลายชนิด การค้นพบที่สำคัญคือการค้นพบ Endocannabinoid systems ซึ่งอาจช่วยเพิ่มความก้าวหน้าในการใช้สารกลุ่มนี้เพื่อป้องกันและรักษาความผิดปกติต่างๆ ทางสมองได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยให้นักวิทยาศาสตร์สามารถเข้าใจกลไกการออกฤทธิ์ของสารในกลุ่มนี้ได้มากขึ้นอีกด้วย

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากสารกลุ่มนี้ยังจัดเป็นวัตถุเสพติดในประเทศไทย แม้เพียงอนุญาตให้สามารถนำมาทำการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ได้² การทำการวิจัยจึงไม่แพร่หลายมากนัก กลไกการออกฤทธิ์ของสารกลุ่มนี้ในการรักษาโรคบางชนิดที่กล่าวมาแล้วนั้นถึงแม้จะมีความชัดเจนมากขึ้นแต่ยังไม่มีความครอบคลุมสำหรับทุกๆ โรค และยังคงต้องรอผลการวิจัยเพิ่มเติมทางคลินิกให้มากกว่านี้ นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสำรวจความพร้อมของแพทย์ในการตอบปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดกัญชาในการรักษาความผิดปกติต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีแพทย์ (residents และ fellows) จำนวน 89% ที่บอกว่าตนไม่พร้อมที่จะให้คำปรึกษา⁶ และเมื่อสำรวจโรงเรียนแพทย์ทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา พบว่ามีเพียง 9% ของโรงเรียนผลิตแพทย์ในสหรัฐอเมริกาเท่านั้นที่ได้บรรจุเรื่องการให้สารเสพติดกัญชาในการรักษาทางคลินิกไว้ในหลักสูตรเพื่อสอนนักศึกษาแพทย์⁶ ซึ่งน่าจะเป็นสถานการณ์เดียวกันกับที่พบในประเทศไทยในขณะนี้ แต่สำหรับทางด้านงานศึกษาวิจัยนั้นจะพบว่ามีจำนวนงานวิจัยเพิ่มขึ้นที่ทำการวิจัยโดยใช้สารกลุ่ม Cannabinoids และ Endocannabinoids ในการรักษาโรคชนิดอื่นๆ ที่ไม่ได้รวบรวมมาข้างต้น เช่น เบาหวาน (Diabetic) ความดันสูง (Hypertension) จิตเภท (Schizophrenia) และ โรคย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive compulsive disorder) ซึ่งผลการวิจัยทางคลินิกของโรคต่างๆ เหล่านี้ยังไม่ชัดเจน แต่จะช่วยให้เราเข้าใจกลไกการทำงานของสารในกลุ่ม Cannabinoids และ Endocannabinoids ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงอาจใช้ประโยชน์ทางการรักษาได้จริงในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะเฮมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ (พ.ศ. 2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 1ก วันที่ 6 มกราคม 2560. Available from: <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINF06C6T6R2/DRAWER051/GENERAL/DATA0000/00000717.PDF> [Accessed 2018 Dec 15]
- พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 19 ก วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562. Available from: http://wwwwww.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/019/T_0001.PDF [Accessed 2019 Feb 20]
- Mechoulam, R., Hanuš, L.O., Pertwee, R., Howlett, A.C. Early phytocannabinoid chemistry to endocannabinoids and beyond. Nat. Rev. Neurol. 15 (2014): 757-764.
- Velasco, G., Sánchez, C., Guzmán, M. Towards the use of cannabinoids as antitumour agents. Nat. Rev. Cancer 12 (2012): 436-444.
- Alexander, S. P. H. Therapeutic potential of cannabis-related drugs. Prog. Neuro. Bio. Psych. 64 (2016): 157-166.
- MacCallum, C. A. and Russo, E. B. Practical considerations in medical cannabis administration and dosing. Eur. J. Intern. Med. 49 (2018): 12-19.
- Schleider, L. B., Mechoulam, R., Lederman, V., Hilou, M., Lencovsky, O., Betzalel, O., Shbiro, L., Novack, V. Prospective analysis of safety and efficacy of medical cannabis in large unselected population of patients with cancer. Eur. J. Intern. Med. 49 (2018): 37-43.
- Śledziński, P., Zeyland, J., Skomski, R., Nowak, A. The current state and future perspectives of cannabinoids in cancer biology. Cancer Med. 7 (2018): 765-775.

คณาจารย์เภสัชมหิดลเข้าร่วมการประชุมนานาชาติ The 2nd CMU-MU Joint Symposium

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2562 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภก.สมนึก บุญสุภา ภาควิชาเภสัชวินิจจัย และอาจารย์ ดร.ภก. พงศธร มีสวัสดิ์สม ภาควิชาเภสัชวิทยา เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ The 2nd CMU-MU Joint Symposium ระหว่างวันที่ 3-4 มกราคม พ.ศ. 2562 ณ China Medical University เมืองโจจงแห่ง สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ซึ่งจัดโดย มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ China Medical University (CMU) ในโอกาสนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภก.สมนึก บุญสุภา และอาจารย์ ดร.ภก.พงศธร มีสวัสดิ์สม ได้ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมนานาชาติดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ การประชุมนานชาติมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้และแบ่งปันประสบการณ์ในด้านการแพทย์ อาทิ นวัตกรรมเพื่อการ รักษาโรคเมะเร็ง งานวิจัยด้านระบบประสาท สเต็มเซลล์ เภสัชกรรม การแพทย์แผนโบราณ เวชศาสตร์ผู้สูงอายุ และด้านการสาธารณสุข ตลอดจนการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในอนาคตระหว่างสองมหาวิทยาลัย

เภสัชมหิดลต้อนรับผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ University of Santo Tomas ประเทศฟิลิปปินส์

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.สุวิธนา จุฬารัตนพล คณะบดีคณะเภสัชศาสตร์ พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัย และวิเทศสัมพันธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิระพรณ จิตติคุณ หัวหน้าภาควิชาชีวเคมี ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Aleth Therese L. Dacanay คณะบดีคณะเภสัชศาสตร์ University of Santo Tomas และ Assoc. Prof. Dr. Edilberto Manahan หัวหน้าภาควิชาเทคนิคการแพทย์ คณะเภสัชศาสตร์ University of Santo Tomas ประเทศฟิลิปปินส์ ในโอกาสที่เดินทางมาเยือน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเจรจาความร่วมมือ ระหว่างสองสถาบัน พร้อมกันนี้ ได้มีโอกาสเยี่ยมชมหน่วยงาน บริการวิชาการของคณะฯ ประกอบด้วย สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คลังข้อมูลยา และสถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชน

เภสัชมหิดลต้อนรับอาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Meiji Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันจันทร์ที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภก.ปรกัโมทย์ ตระกูลเพียรกิจ หัวหน้าภาควิชาเภสัชกรรม พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ภก.ปรีชา มนทกานติกุล รองหัวหน้าภาควิชาเภสัชกรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภก.ศุภกิต ชูมนุมวัฒน์ ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Manabu Akazawa และนักศึกษาแลกเปลี่ยนระดับปริญญาตรีจาก Meiji Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเดินทางมาเข้ารับการฝึกอบรม ทางวิชาชีพในสาขาเภสัชกรรมคลินิก ณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล และแหล่งฝึกงานภายนอก ระหว่างวันที่ 28 มกราคม - 8 มีนาคม พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมนักศึกษา แลกเปลี่ยนต่างชาติในสาขาเภสัชกรรมคลินิก และเพื่อเสริมสร้างโอกาสใน การแลกเปลี่ยนและขยายขอบเขตของความคิดและความชำนาญทางวิชาชีพ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งวัฒนธรรมผ่านความ ร่วมมือในระดับนานาชาติ ตลอดจนส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

เภสัชมหิดลต้อนรับผู้บริหารจาก Faculty of Health & Medical Sciences, Taylor's University ประเทศมาเลเซีย

เมื่อวันพุธที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.สุวิธนา จุฬารัตนพล คณะบดีคณะ เภสัชศาสตร์ พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ภก.สุรกิจ นาทีสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและ พัฒนาคุณภาพ และคณาจารย์ ให้การต้อนรับ Emeritus Prof. Dr. P.T. Thomas ซึ่งดำรง ตำแหน่ง Executive Dean จาก Faculty of Health & Medical Sciences, Taylor's University ประเทศมาเลเซีย ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเจรจา ความร่วมมือระหว่างสองสถาบัน ภายหลังการประชุมหารือ ผู้บริหารคณะฯ ได้นำ Emeritus Prof. Dr. P.T. Thomas เข้าเยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ ของคณะฯ ภายในอาคารวิจัย ประดิษฐ์ หาดงูร อันประกอบด้วยสำนักงานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา "สาขาการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ" ชั้น 4 ศูนย์ทดสอบเครื่องสำอางและเภสัชภัณฑ์ทางผิวหนัง ชั้น 3 และห้องสมุดประดิษฐ์ หาดงูร ชั้น 2

เภสัชมหิดลจัดบรรยายพิเศษโดยอาจารย์รับเชิญจาก University of Graz ประเทศออสเตรีย

เมื่อวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 09.15 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.ปองทิพย์ สิทธิสาร และผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.ภญ.ศรिता จิวจินดา ให้การต้อนรับ Prof. Dr. Adelheid Brantner วิทยากรรับเชิญจาก Institute of Pharmaceutical Sciences, University of Graz ประเทศออสเตรีย ในโอกาสที่ Prof. Dr. Adelheid Brantner เดินทางมาเยือนคณะเภสัชศาสตร์เพื่อบรรยายพิเศษในหัวข้อ "Strategy for clarifying quality markers of medicinal plants" ตั้งแต่เวลา 09.30 - 12.00 น. ณ ห้องบรรยาย 404 อาคาร ราชรัตน์ ให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งให้ความสนใจเข้าร่วมฟังเป็นจำนวนมาก

เกษมกิจต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก University of Illinois at Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันจันทร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. อาจารย์ ภญ.ลักขณา สุวรรณน้อย ให้การต้อนรับและปฐมนิเทศนักศึกษาแลกเปลี่ยนระดับ Pharm.D จาก College of Pharmacy, University of Illinois at Chicago ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเดินทางมาเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาชีพในสาขาเภสัชกรรมคลินิก ณ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และแหล่งฝึกงานภายนอก ระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ - 29 มีนาคม พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างชาติในสาขาเภสัชกรรมคลินิก และเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนและขยายขอบเขตของความคิดและความชำนาญทางวิชาชีพ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งวัฒนธรรมผ่านความร่วมมือในระดับนานาชาติ ตลอดจนส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

เกษมกิจต้อนรับผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์ฯ สป.ลาว ประจำปี 2562

เมื่อวันจันทร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วย อาจารย์ ดร.ภก.กฤษฎา ศักดิ์ชัยศรี เข้าร่วมในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลักสูตรเภสัชศาสตร์ รุ่นที่ 21 ประจำปี 2562 ณ ห้องประชุมเทพรัตนทันตภิหิมาลัย คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจัดโดย สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพระราชวัง ร่วมกับ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และมหาวิทยาลัยมหิดล ในโอกาสนี้ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ บรรจง มไหสวริยะ รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมเป็นเกียรติกล่าวเปิดงานและถ่ายภาพร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ด้วย สำหรับโครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น เป็นโครงการที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาโรค การดูแลผู้ป่วย การใช้ยา การบริหารงานสาธารณสุข เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข และเพิ่มพูนทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ในการพัฒนางานการแพทย์และสาธารณสุขให้กับบุคลากรทางเภสัชศาสตร์จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เกษมกิจต้อนรับคณาจารย์และนักศึกษาจาก University of Utah ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันศุกร์ที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2562 ตั้งแต่เวลา 09.00 - 12.00 น. รองศาสตราจารย์ ภก.สุรกิจ นาทีสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและพัฒนาคุณภาพ ให้การต้อนรับคณาจารย์และนักศึกษาจาก College of Pharmacy, University of Utah ประเทศสหรัฐอเมริกา ณ ห้องประชุม 409 อาคารราชรัตน์ ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล เพื่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบเภสัชกรรมและการศึกษาเภสัชศาสตร์ของประเทศไทย ทั้งนี้คณาจารย์และนักศึกษาได้เข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของคลังข้อมูลยา สำนักงานข้อมูลสมุนไพร สถาบันปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชนด้วย รวมไปถึงโรงพยาบาลภายใต้เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของคณะฯ ด้วย

เกษมกิจต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Taylor's University ประเทศมาเลเซีย

เมื่อวันจันทร์ที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ ให้การต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก School of Pharmacy, Taylors University ประเทศมาเลเซีย ณ ห้องบรรยาย 404 อาคารราชรัตน์ โดยนักศึกษาแลกเปลี่ยนทั้ง 4 คนได้เข้าร่วมโครงการ Student Mobility Program ประจำปี 2562 และรับการฝึกอบรมทางวิชาชีพเภสัชกรรมที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และดูงานแหล่งฝึกงานภายนอก ระหว่างวันที่ 18-22 มีนาคม พ.ศ. 2562

เกษมกิจต้อนรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Paris Descartes University ประเทศฝรั่งเศส

เมื่อวันพุธที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 13.30 น. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิระพรรณ จิตติคุณ ในนามของคณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ให้การต้อนรับ Mr. Sami Benallal นักศึกษาแลกเปลี่ยนจาก Faculty of Pharmaceutical and Biological Sciences, Paris Descartes University ประเทศฝรั่งเศส ณ ห้องประชุม 211 อาคารราชรัตน์โดยนักศึกษาแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะมาฟังการบรรยายที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และเข้ารับการฝึกงานในสาขา Market Access of Medicine ณ บริษัท ซาโนฟี่ (อเวนติส) ประเทศไทย จำกัด ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน ถึง 18 สิงหาคม พ.ศ. 2562

เกษมกิจต้อนรับผู้บริหารจาก Nihon Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 09.00 น. ผู้บริหารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.สุวิธนา จุฬาวินมณฑล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ ให้การต้อนรับผู้บริหารและคณาจารย์จาก Nihon Pharmaceutical University ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งนำโดย Prof.Dr.Kazunori Anzai ในโอกาสที่เดินทางมาเยือนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเจรจาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสองสถาบัน ภายหลังการประชุมหารือ ผู้บริหารคณะฯ ได้นำคณาจารย์เข้าเยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ ของคณะฯ ภายในอาคารวิจัย ประดิษฐ์ หาดงูร์ อันประกอบด้วย สำนักงานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาการประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพ (MU-HTA) ศูนย์ทดสอบเครื่องสำอางและเภสัชภัณฑ์ทางผิวหนัง (MUPY-DTC) ห้องสมุดประดิษฐ์ หาดงูร์ และหน่วยวิจัยเครื่องมือกลาง

โครงการรบบเยี่ยมอาจารย์อาวุโส ณ เกสซ์มิดล ประจำปี 2562

เมื่อวันพุธที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2562 ตั้งแต่เวลา 11.00-14.00 น. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมเป็นเจ้าภาพจัด “โครงการรบบเยี่ยมอาจารย์อาวุโส ประจำปี 2562” ณ ห้อง 105 อาคารราชรัตน์ โดยได้เรียนเชิญอาจารย์ของคณะที่เกษียณแล้วมาสังสรรค์และรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความสุข และมีการสนทนาถึงความหลังในคณะกันอย่างอบอุ่น พร้อมกันนี้ ท่านอาจารย์ยังได้ชื่นชมโครงการรบบเยี่ยมอาจารย์อาวุโสที่ ซึ่งลูกศิษย์ที่ร่วมกันจัดโครงการฯ ต่างปลื้มใจที่ได้เห็นอาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงและมีความสุข

เกสซ์มิดลเข้าร่วมงานกีฬาสามสัมพันธ์เครือข่ายมหิดลพญาไท ครั้งที่ 10

เมื่อวันพุธที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ตั้งแต่เวลา 12.00-16.00 น. ผู้บริหารและบุคลากรสายสนับสนุนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.บุษบา จินดาภิรักษ์ รองคณบดีฝ่ายบริหารและทรัพยากรบุคคล รองศาสตราจารย์ ภก.สุรภกิจ นาทีสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายแผนและพัฒนาคุณภาพ และอาจารย์ลิขิตธีร์ วงศ์ศรีศักดิ์ เข้าร่วมใน “งานกีฬาสามสัมพันธ์เครือข่ายมหิดลพญาไท ครั้งที่ 10” ซึ่งส่วนงานทั้ง 9 ส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตพญาไท ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะเวชศาสตร์เขตร้อน วิทยาลัยการจัดการ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์

และศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา ร่วมจัดงานนี้ขึ้นโดยในปี 2562 นี้มีคณะสาธารณสุขศาสตร์เป็นเจ้าภาพการจัดงาน ซึ่งจัดขึ้น ณ บริเวณสนามช้างอารีนา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พญาไท ทั้งนี้ งานกีฬาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของหน่วยงานภายในเครือข่ายมหิดลพญาไท ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากร มีสุขภาพที่สมบูรณ์ และมีความสุขที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

เกสซ์มิดลจัดกิจกรรม KM เรื่อง ภัยคุกคาม: โอกาสในการวิจัยทางการแพทย์

เมื่อวันพุธที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 13.00-16.00 น. งานบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ หน่วยพัฒนาคุณภาพ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้โครงการ Active Research Activities (ARA) ครั้งที่ 12 ในหัวข้อ “ภัยคุกคาม: โอกาสในการวิจัยทางการแพทย์” ณ ห้องประชุม 409 อาคารราชรัตน์ โดยได้รับเกียรติจากอาจารย์ ดร.ภก.อนันต์ชัย อัศวเมฆิน ภาควิชาเภสัชวิทยา เป็นวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรสายวิชาการของคณะฯ

เกสซ์มิดลประชุมสรุปผลงานวิจัยร่วมกับ Betagro และ ITAP

เมื่อวันพุธที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.มัลลิกา ชมนาวัง รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ พร้อมด้วย อาจารย์ ดร.ภก.วีรวัฒน์ ตีระนชัยดีกุล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี และคณาจารย์ผู้ร่วมวิจัยให้การต้อนรับ นสพ.รุ่งเวทย์ ทหารแก้ว รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ศูนย์วิจัยและพัฒนาและผู้บริหารด้านวิจัยและพัฒนาและพัฒนาธุรกิจใหม่ของบริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลทิพย์ นิมนานนิตย์ กรรมการผู้ประเมินโครงการและที่ปรึกษาอาวุโส จาก โปรแกรมเพื่อให้บริการภาคอุตสาหกรรมในการวิจัยและพัฒนา (ITAP) ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ณ ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์อุดม คชินทร อาคารวิจัยประดิษฐ์ หาดงูร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการประชุมสรุปผลงานวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาเวชสำอางเชิงพาณิชย์จากสารสกัดชีวภาพ ระยะที่ 1 “การศึกษาฤทธิ์ทางชีวภาพและความปลอดภัย”

เกสซ์มิดลจัดกิจกรรม “MUPY Green”

เมื่อวันพุธที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2562 เวลา 11.00 น. รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จุฑามณี สุทธิสีสังข์ รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.สุวิธนา จุฬาวินทนทล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.บุษบา จินดาภิรักษ์ รองคณบดีฝ่ายบริหารและทรัพยากรบุคคล ให้เกียรติถ่ายภาพในการเปิดกิจกรรม “MUPY Green” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ให้ประชาคมเกสซ์มิดลเกิดการรับรู้และตระหนักถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่างๆ รวมไปถึงการลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก อันเป็นสาเหตุของการเพิ่มปริมาณขยะพลาสติกและเกิดภาวะโลกร้อน นอกจากนี้ ยังเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการลดการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติก (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำไปแปรและใช้ใหม่ (Recycle) ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDG2030) อีกด้วย

ตารางงานประชุมวิชาการ

ตารางการประชุมวิชาการ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	วันจัดประชุม	ชื่อการประชุม	ค่าลงทะเบียน	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่จัดงาน	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	23 - 24 พฤษภาคม 2562	ความก้าวหน้าทางเภสัชวิทยาของยาใหม่ ครั้งที่ 17	ก่อนวันที่ 10 พ.ค. 3,000 บาท หลังวันที่ 10 พ.ค. 3,500 บาท	เภสัชกร และบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง	โรงแรมโนมาแกรนด์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชวิทยา สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8700 Email: vilasinee.sat@mahidol.ac.th Email: vilasinee.sat@mahidol.edu
2	27 - 29 พฤษภาคม 2562	Integration of Pharmacokinetics principle to support Rational Drug Use (RDU)	4,500 บาท	เภสัชกร และผู้สนใจ	โรงแรมนารายณ์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชกรรม สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8694 Email: clinpharmaconference@gmail.com
3	30 - 31 พฤษภาคม 2562	Updates on Vaccines 2019 : What You Need To Know	3,000 บาท	เภสัชกร แพทย์ พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข	โรงแรมเซนจูร์พาร์ค กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาจุลชีววิทยา สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8692 Email: orapan.kom@mahidol.edu Email: jaturong.pra@mahidol.edu
4	6-7 มิถุนายน 2562	ก้าวหน้าเครื่องสำอาง 3 : ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสำหรับผิวที่มีปัญหา (Cosmetics for special skin concerns)	4,000 บาท	เภสัชกรและผู้สนใจ	โรงแรมเซนจูร์พาร์ค กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชกรรม สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8694 Email: mupycosmetics@gmail.com
5	13 - 14 มิถุนายน 2562	สุขภาพดี ซีวีมีสุข ด้วยจุลินทรีย์ในลำไส้ (Gut Microbiome for Healthy and Happy Life)	3,000 บาท	แพทย์ เภสัชกร พยาบาล บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขและผู้สนใจ	โรงแรมโนมาแกรนด์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาสรีรวิทยาและภาควิชาอาหารเคมี สายตรง & แฟกซ์ 0-2644-8703 Email: worawan.kit@mahidol.ac.th
6	1 - 3 กรกฎาคม 2562	เภสัชกรรม 3 สาขา (TSAC) ครั้งที่ 2 (เภสัชกรรมเทคโนโลยี, เภสัชศาสตร์สังคม และการบริหาร และเภสัชกรรมคลินิก) เรื่อง การใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างสมเหตุผลในผู้สูงอายุ	4,000 บาท	เภสัชกร และผู้สนใจ	โรงแรมนารายณ์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชกรรม สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8694 Email: tsac2mupy@gmail.com
7	23 - 24 กรกฎาคม 2562	การขึ้นทะเบียนตำรับยา ครั้งที่ 9	4,000 บาท	เภสัชกร และผู้สนใจ	โรงแรมนารายณ์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชเคมี สายตรง & แฟกซ์ 0-2644-8695 Email: headpypc@mahidol.ac.th
8	1 - 2 สิงหาคม 2562	การสื่อสารในงานเภสัชกรรมโรงพยาบาล เพื่อผลลัพธ์ในการรักษา และการบริการที่ประทับใจ	2,500 บาท	เภสัชกร และผู้สนใจ	โรงแรมแบงค็อก มิททาวน์ กรุงเทพ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ สายตรง & แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th ภาควิชาเภสัชกรรม สายตรง & แฟกซ์ 02-644-8694 Email: luerat@gmail.com
9	14 - 16 สิงหาคม 2562	Pharmacy Review and Update Series 2019: Pharmacotherapy of Respiratory Diseases	4,500 บาท	เภสัชกร แพทย์ พยาบาล และผู้สนใจ	โรงแรมนารายณ์ กรุงเทพฯ	หน่วยจัดกิจกรรมวิชาการ สายตรง & แฟกซ์ 02-644-4536 Email: supattra.kon@mahidol.ac.th

Mahidol University
Faculty of Pharmacy

Graduate Programs

"Creation of innovation through
pharmaceutical sciences
for better health of mankind"

Master's Degree Programs

Master of Science in Pharmacy Programs

- Clinical Pharmacy
- Pharmaceutical Chemistry and Pharmaceutical Phytochemistry
- Pharmaceutics
- Pharmacology and Biomolecular Science

Master of Science Programs

- Biopharmaceutical Sciences
- Nutraceuticals and Functional Foods
- Pharmaceutical Chemistry and Phytochemistry
- Phytopharmaceutical Sciences
- Regulatory Science for Pharmaceutical and Health Products
- Social, Economic and Administrative Pharmacy

Doctoral Degree Programs

- Biopharmaceutical Sciences
- Clinical Pharmacy
- Pharmaceutical Chemistry and Phytochemistry
- Pharmaceutics
- Phytopharmaceutical Sciences
- Social, Economic and Administrative Pharmacy

Contact Information

pyedu@mahidol.ac.th

www.facebook.com/mupygraduatestudies

+66 2-354-3747 / +66 96-812-1048